

виникати колізії та суперечності між нормами.

Також на господарський договір починають поширюватися ті термінологічні неузгодженості, некоректно викладені норми та інші проблемні аспекти, які наявні в ЦК України. У ЦК України умови дійсності цивільно-правових договорів визначаються через умови дійсності правочину. Одним із прикладів термінологічних неузгодженостей ЦК України є паралельне вживання та ототожнення в окремих статтях ЦК України таких термінів, як «правомірність правочину», «чинність правочину», «недійсність правочину».

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Офіційний вісник України. - 2003. - №11. - Ст. 462.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Офіційний вісник України. - 2003. - № 11. - Ст. 461.

3. Джунь В. В. До питання про обов'язковість застосування реституції у разі неправозгідності угоди // Вісник господарського судочинства. - 2002. - № 4. - С. 165–168.

4. Луць В.В. Договірне право України: сучасний стан і тенденції розвитку // Щорічник українського права. - Х., 2010. - № 2. - С. 118–125. 10) Майданик Р. А. Цивільне право: Загальна частина. // К.: Алерта, 2012. - 472 с.

УДК 346.9 (477) (043.2)

Армаш Н.О., д.ю.н., доцент,

Панченко І.В., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Господарські правовідносини — це врегульовані нормами права суспільні відносини, котрі виникають у сфері господарювання щодо організації та безпосереднього здійснення господарської діяльності, характеризуються особливим суб'єктним складом, поєднанням організаційних і майнових елементів, значним ступенем регулювання як з боку держави, так і суб'єктів цих відносин.

У Господарському кодексі України знаходимо більш лаконічне визначення, оскільки йдеться про предмет правового регулювання цього кодексу. Згідно з ч. 1 ст. 1 ГК. господарськими визнаються відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [1, ст. 66].

Різноманітність господарських відносин зумовлює необхідність їх

класифікації (поділу на види за різними критеріями) з різних міркувань: нормотворчості (врахування в процесі правового регулювання специфіки певних видів господарських відносин), з навчальною метою (вивчення характерних ознак певних видів господарських відносин і пов'язаних з цим особливостей їх правового регулювання), для наукових цілей (дослідження певних видів господарських відносин, винайдення найбільш оптимальних шляхів їх правового регулювання та надання відповідних рекомендацій законодавцеві та практичним працівникам).

Розрізняють доктринальну та легальну класифікації, що здійснюються за різними ознаками. Так, відповідно до ч. 4 ст. 3 ГК, господарські відносини можуть бути господарсько-виробничими, організаційно-господарськими та внутрішньогосподарськими. Проте законодавець не зазначає критеріїв такої класифікації, що зумовлює звернення до доктринальних положень господарського права.

Поділ господарських відносин на господарсько-виробничі та організаційно-виробничі здійснюється за критерієм характеру правовідносин. При цьому господарсько-виробничі відносини ч. 5 ст. 3 ГК визначаються як майнові та інші відносини, що виникають між суб'єктами господарювання в процесі безпосереднього здійснення господарської діяльності (виробництво та реалізація товарів, робіт, послуг), а організаційно-господарськими – відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю (ч. 6 ст. 3 ГК), в тому числі щодо державної реєстрації суб'єктів господарювання, ліцензування їхньої діяльності, контролю за дотриманням такими суб'єктами правил у сфері господарювання тощо [3, ст. 315].

За взаємним становищем сторін розрізняють такі види господарських відносин;

– горизонтальні (учасники правовідносин рівноправні); зазвичай такі відносини виникають при укладенні господарських договорів; вертикальні (відносини виникають між суб'єктом господарювання та суб'єктом організаційно-господарських повноважень, що має відповідні важелі та підстави щодо управління та контролю за суб'єктом господарювання); подібні відносини виникають не лише за участю органів держави, що опікуються певною сферою господарського життя, а її власників майна щодо створених ними підприємство-не власників, господарських об'єднань щодо підприємств-учасників; За галузями економіки та сферами управління, в яких виникають господарські відносини, виділяють такі відносини в промисловості, в агропромисловому комплексі, в галузі транспорту, в капітальному будівництві, на ринку цінних паперів, у сфері економічної конкуренції та антимонопольного регулювання тощо [4, ст 85].

За критерієм сфери економіки, в якій виникають господарські

правовідносини: 1. державна; 2. комунальна; 3. приватна-колективна), також можна виділити окремі види господарських відносин, що складаються в кожному з цих секторів економіки; в державному та комунальному секторах економіки складаються специфічні відносини щодо приватизації державного та комунального майна.

Залежно від спеціальних правових режимів, що встановлюються для регулювання господарських відносин, розрізняють такі їх види: – господарські відносини в процесі організації та здійснення зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі іноземного інвестування; – щодо концесійної діяльності; – щодо капітального будівництва; – щодо інноваційної діяльності; – щодо професійної фінансової діяльності; – щодо лізингової діяльності; – господарські відносини, що складаються в спеціальних (вільних) економічних зонах чи на територіях пріоритетного розвитку між суб'єктами цих зон/територій та органами управління С(В)ЕЗ.

Практичне значення наведених класифікацій незаперечно: законодавець враховує особливості згаданих видів господарських відносин у процесі їх правового регулювання, поточного управління та контролю.

Сукупність господарських відносин, які складаються між господарюючими суб'єктами, їхніми контрагентами, органами управління у процесі організації і здійснення господарської діяльності, виробництва і реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг, становить предмет господарського права.

Виходячи з цього господарське право можна визначити як систему правових норм, що регулюють господарські відносини у процесі організації та безпосереднього здійснення господарської діяльності.

Література

1. Пігач Я.М. Господарське законодавство: навч. посіб. / Пігач Я.М., Труфанова Л.М. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 624 с.
2. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 6-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.
3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / [О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина та ін.]; за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
4. Круглова Н. Ю. Хозяйственное право : учеб. пособие / Круглова Н. Ю. – 4-е изд. перераб. и доп. – М.: Высшее образование, 2008. – 875 с.